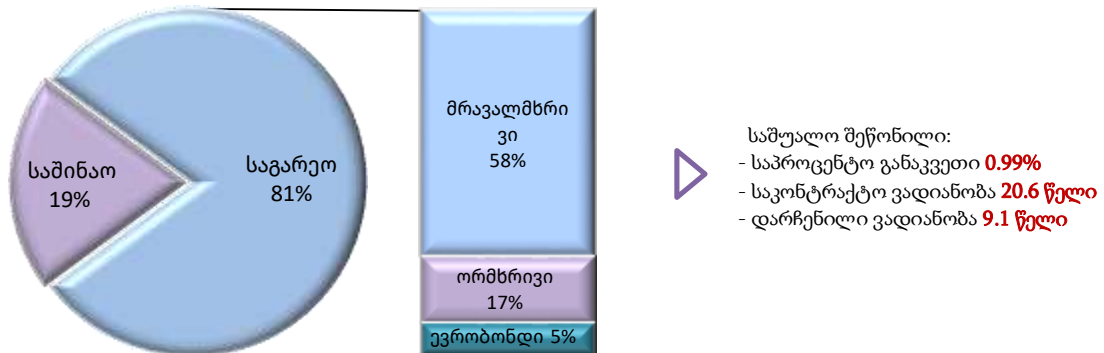

მთავრობის ვალი

„ეკონომიკური თავისუფლების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის შესაბამისად მთავრობის ვალის ნაშთი 2021 წლის 31 მაისის მდგომარეობით შეადგენს 30 563.1 მლნ ლარს, მათ შორის „სახელმწიფო ვალის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებულ სახელმწიფო ვალი, გარდა საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ აღებული ვალდებულებებისა - 30 532.7 მლნ ლარს და საბიუჯეტო ორგანიზაციების სესხის სახით არსებულ ნაშთს -30.5 მლნ ლარს.

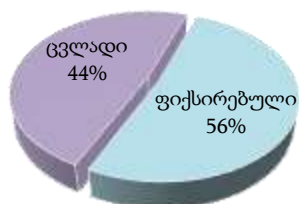
ამასთან, მთავრობის საგარეო ვალის ნაშთი, 24 754.1 მლნ ლარი, მთლიანი მთავრობის ვალის 81%-ია. აღნიშნული საკრედიტო რესურსის დიდი ნაწილი მიღებულია მრავალმხრივი და ორმხრივი დონორებისგან/პარტნიორებისგან ქვეყნისათვის პრიორიტეტული ინფრასტრუქტურული პროექტების დასაფინანსებლად. მთავრობის საგარეო ვალის პორტფელი შედგათიანია და ძირითადად შედგება გრძელვადიანი სესხებისგან - პორტფელის საშუალო შეწონილი საკონტრაქტო ვადიანობა შეადგენს 20.6 წელს, საშუალო შეწონილი ვადიანობა დაფარვამდე შეადგენს დაახლოებით 9.1 წელს, ხოლო მთავრობის საგარეო ვალის საშუალო შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი შეადგენს 0.99%-ს.

მთავრობის ვალის სტრუქტურა 2021 წლის 31 მაისის მდგომარეობით

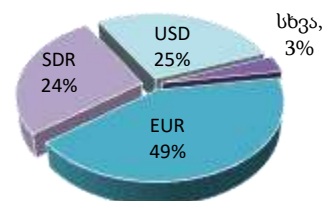

2021 წლის 31 მაისის მდგომარეობით მთავრობის საგარეო ვალის პორტფელის 56% შედგება ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის მქონე კრედიტებისგან. ეს გარემოება ხელს უწყობს საქართველოს მთავრობის საგარეო ვალის მომსახურების პარამეტრების დაცულობას საპროცენტო განაკვეთების ეგზოგენური რყევებისგან და უზრუნველყოფს ვალის მომსახურების ხარჯების შენარჩუნებას დაბალ დონეზე. საგარეო ვალის 24% SDR-შია დენომინირებული (ნასესხობის სპეციალური უფლება) მსოფლიო ბანკის, საერთაშორისო სავალუტო ფონდის და აზიის განვითარების ბანკის ფინანსური რესურსების დიდი წილის გამო.

საპროცენტო განაკვეთის ტიპი

სავალუტო სტრუქტურა

მთავრობის საგარეო ვალის სტრუქტურა - 2021 წლის 31 მაისის მდგომარეობით

კრედიტორი	კრედიტის ვალუტა	ნაშთი ათასი აშშ დოლარი	ნაშთი ათასი ლარი	საპროცენტო განაკვეთი	საპროცენტო განაკვეთი 31.05.2021	შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი
მთავრობის საგარეო ვალი		7 551 828	24 754 137			
მრავალმხრივი კრედიტორები		5 423 412	17 777 401			
განვითარების საერთაშორისო ასოციაცია(WB - IDA)	SDR	645 089	2 114 536	Fixed	0,75%	0,064%
		241 703	792 277	Fixed	2,00%	0,064%
		9 074	29 744	Fixed	2,15%	0,003%
განვითარების საერთაშორისო ასოციაცია(WB - IBRD)	EUR	109 612	359 298	Fixed	1,39%	0,020%
		2 773	9 091	Euribor+VS	0,48%	0,000%
		54 319	178 052		0,49%	0,004%
		66 408	217 680		0,51%	0,004%
		85 870	281 473		0,73%	0,008%
		535	1 754		0,83%	0,000%
	USD	158 957	521 045	Libor+VS	0,57%	0,012%
		42 135	138 113		0,77%	0,004%
		70 000	229 453		0,88%	0,008%
		54 035	177 120		0,92%	0,007%
		129 691	425 113		0,95%	0,016%
		148 407	486 463		0,97%	0,019%
		55 327	181 357		1,10%	0,008%
		36 685	120 251		1,21%	0,006%
		6 795	22 274		1,24%	0,001%
		145 747	477 743		1,25%	0,024%
სოფლის მეურნეობის განვითარების საერთაშორისო ფონდი (IFAD)	SDR	18 038	59 127	Fixed	0,75%	0,002%
		11 499	37 692	Fixed	2,00%	0,003%
		3 760	12 324,63	(SDR LIBOR + IBRD	0,71%	0,000%
	EUR	3 447	11 298	Euribor+VS	1,02%	0,000%
საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF EFF,MOF)	SDR	212 366	696 115	SDR Rate of Charge	1,05%	0,030%
ევროგაერთიანება (EU)	EUR	115 702	379 259	Fixed	0,13%	0,002%
		12 179	39 922	Fixed	0,52%	0,001%
		15 833	51 899	Fixed	1,16%	0,002%
		18 269	59 883	Fixed	1,25%	0,003%
ევროპის	EUR	232 089	760 766	EURIBOR+ 1%	0,91%	0,028%
აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	SDR	60 952	199 794	Fixed	1,00%	0,008%
		321 484	1 053 794		1,50%	0,064%
		32 372	106 113		1,60%	0,007%
		221 303	725 410		2,00%	0,059%
		112 416	368 488		0,26%	0,004%
	EUR	86 423	283 287	EURIBOR + Fixed Spread	0,32%	0,004%
		208 048	681 960		0,38%	0,011%
		20 431	66 971		0,00%	0,000%
		157 354	515 789		0,20%	0,004%
		84 756	277 821		0,21%	0,002%
		51 659	169 333		0,63%	0,004%
		589	1 932		0,67%	0,000%
	USD	37 500	122 921	LIBOR + Fixed Spread	0,50%	0,002%
		67 724	221 993		0,66%	0,006%
		55 083	180 558		0,72%	0,005%
		33 461	109 682		0,82%	0,004%
		34 429	112 854		0,86%	0,004%
		48 100	157 668		0,90%	0,006%
		57 581	188 746		0,92%	0,007%
		70 798	232 069		0,97%	0,009%
აზიის ინფრასტრუქტურის განვითარების ბანკი (AIIB)	USD	40 166	131 661	LIBOR + V Spread	1,68%	0,009%
	EUR	145 626	477 348	Euribor + VSpread	0,30%	0,006%
ევროსაბჭოს განვითარების ბანკი (CEB)	EUR	2 181	7 149	Fixed	0,39%	0,000%
	EUR	1 098	3 599	Euribor + VSpread	0,00%	0,000%
ევროპის საინვესტიციო ბანკი(EIB)	EUR	103 523	339 337	Fixed	0,33%	0,005%
		34 711	113 778		0,49%	0,002%
		24 358	79 844		0,59%	0,002%
		10 172	33 341		0,86%	0,001%
		24 358	79 844		0,87%	0,003%

კრედიტორი	კრედიტის ვალუტა	ნაშთი ათასი აშშ დოლარი	ნაშთი ათასი ლარი	საპროცენტო განაკვეთი	საპროცენტო განაკვეთი 31.05.2021	შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი
		12 179	39 922		1,65%	0,003%
		26 166	85 768		1,69%	0,006%
		24 358	79 844		1,937%	0,006%
		374 509	1 227 602	EURIBOR+FS	0,00%	0,000%
		63 638	208 600		0,23%	0,002%
		12 411	40 681		0,24%	0,000%
		10 749	35 234		0,30%	0,000%
		38 332	125 648		0,31%	0,002%
		3 654	11 977		0,33%	0,000%
სკანდინავიური გარემოსდაცვის საფინანსო კორპორაცია (NEFCO)	EUR	2 416	7 920	Euribor+VS	2,00%	0,001%
ორმხრივი კრედიტორები		1 626 732	5 332 265			
ავსტრია	EUR	19 035	62 394	Fixed	1,00%	0,003%
აზერბაიჯანი	USD	5 054	16 567	Fixed	3,00%	0,002%
თურქმენეთი	USD	211	692	Fixed	4,00%	0,000%
თურქეთი	USD	9 766	32 012	Fixed	3,13%	0,004%
ირანი	USD	3 795	12 441	Fixed	3,00%	0,002%
როსეთი	USD	37 468	122 817	Fixed	4,00%	0,020%
სომხეთი	USD	5 100	16 717	Fixed	3,00%	0,002%
უზბეკეთი	USD	52	169	Fixed	3,00%	0,000%
უკრაინა	USD	47	155	Fixed	3,00%	0,000%
ყაზახეთი	USD	7 705	25 256	Fixed	4,00%	0,004%
ჩინეთი	CNY	471	1 545	Fixed	0,00%	0,000%
გერმანია (KfW)	EUR	3 122	10 232	EURIBOR+ 0.3%	0,00%	0,000%
		132 753	435 150	EURIBOR+ 0.72%	0,25%	0,004%
		109 612	359 298	Fixed	0,65%	0,009%
		128 276	420 477	Fixed	0,75%	0,013%
		219 225	718 596	Fixed	0,85%	0,025%
		31 946	104 714	Fixed	1,65%	0,007%
		38 635	126 643	Fixed	2,00%	0,010%
		24 220	79 391	Fixed	2,20%	0,007%
		12 715	41 679	Fixed	4,20%	0,007%
		24 358	79 844	Fixed	5,70%	0,018%
იაპონია	JPY	8 859	29 039	Fixed	6,68%	0,008%
		26 141	85 688	Fixed	0,01%	0,000%
		133 414	437 317	Fixed	0,65%	0,011%
		1 083	3 550	Fixed	1,30%	0,000%
		25 680	84 175	Fixed	1,40%	0,005%
კუვეიტი	KWD	16 550	54 248	Fixed	2,30%	0,005%
		2 463	8 072	Fixed	2,50%	0,001%
ნიდერლანდები	EUR	6 620	21 699	Fixed	3,00%	0,003%
		116	381	Fixed	4,20%	0,000%
		262	858	Fixed	5,10%	0,000%
აშშ	USD	77	251	Fixed	1,50%	0,000%
		6 256	20 506	Fixed	2,00%	0,002%
		3 440	11 275	Fixed	2,25%	0,001%
		5 360	17 569	Fixed	2,50%	0,002%
საფრანგეთი	EUR	14 475	47 448	Fixed	0,17%	0,000%
		231 404	758 518	Fixed	0,42%	0,013%
		22 559	73 945	Fixed	1,10%	0,003%
		11 085	36 334	Fixed	1,27%	0,002%
		23 250	76 210	Fixed	1,41%	0,004%
		261 851	858 323	EURIBOR + 0.6%	0,25%	0,009%
		12 225	40 073	EURIBOR + 1.05%	1,05%	0,002%
ფასიანი ქაღალდები		500 000	1 638 950			
ევროობლიგაცია	USD	500 000	1 638 950	Fixed	2,750%	0,182%
გარანტირებული კრედიტები		1 684	5 521			
გერმანია (KfW)	EUR	1 684	5 521	Fixed	0,75%	0,000%
საშუალო შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი						0,99%

2021 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის ცვლილების პროექტი ითვალისწინებს საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებისა და უცხო ქვეყნების მთავრობების მიერ საქართველოსთვის გამოყოფილი გრძელვადიანი საინვესტიციო კრედიტების ათვისებას 1 389 830.0 ათასი ლარის ოდენობით. ასევე, ბიუჯეტის მხარდამჭერი რესურსის სახით თანხების მობილიზებას 2 171 000.0 ათასი ლარის მობილიზებას:

- ✓ საქართველოში ენერგეტიკის სექტორის რეფორმის პროგრამის (IV) ფარგლებში საფრანგეთის განვითარების სააგენტოდან (AFD) მისაღები სახსრები – 172 000.0 თასი ლარის ოდენობით;
- ✓ საქართველოში ენერგეტიკის სექტორის რეფორმის პროგრამის (პოლიტიკაზე დაფუძნებული სესხი-PBL IV) ფარგლებში გერმანიის რეკონსტრუქციის საკრედიტო ბანკიდან (KfW) მისაღები სახსრები – 229 000.0 ათასი ლარის ოდენობით;
- ✓ სექტორული განვითარების პროგრამა, თანამედროვე უნარები უკეთესი სამუშაო ადგილებისთვის ფარგლებში აზიის განვითარების ბანკიდან (ADB) მისაღები სახსრები - 162 000.0 ათასი ლარის ოდენობით;
- ✓ წყალმომარაგებისა და წყალარინების სექტორის მდგრადი განვითარების პროგრამის ფარგლებში აზიის განვითარების ბანკიდან (ADB) მისაღები სახსრები - 271 000.00 ათასი ლარის ოდენობით;
- ✓ მაკროფინანსური დახმარების (MFA) IV პროგრამის ფარგლებში ევროკავშირიდან (EU) მისაღები სახსრები – 286 000.0 ათასი ლარის ოდენობით;
- ✓ ფისკალური მდგრადობის და სოციალური დაცვის პროგრამის ფარგლებში აზიის განვითარების ბანკიდან (ADB) მისაღები სახსრები - 663 000.00 ათასი ლარის ოდენობით;
- ✓ COVID-19 პანდემიის კონტექსტში სოციალური უსაფრთხოების პროგრამის ფარგლებში გერმანიის რეკონსტრუქციის საკრედიტო ბანკიდან (KfW) მისაღები სახსრები – 57 000.0 ათასი ლარის ოდენობით;
- ✓ სსე-ს კორპორატიზაციისა და ენერგობაზრის რეფორმების პროგრამის ფარგლებში აზიის განვითარების ბანკიდან (ADB) მისაღები სახსრები - 331 000.00 ათასი ლარის ოდენობით.

სახელმწიფო საგარეო ვალდებულებების მომსახურებისა და დაფარვისათვის საქართველოს 2021 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის ცვლილების პროექტით გათვალისწინებულია 3 028 000 ათასი ლარი, საიდანაც 2 690 000 ათასი ლარი წარმოადგენს ძირითადი თანხის დაფარვას, ხოლო 338 000 ათასი ლარი - პროცენტის თანხას.

საგარეო ვალდებულებების მომსახურება და დაფარვა 2021 წლისთვის (პროგნოზი)
ათასი ლარი

კრედიტორები	ვალდების დაფარვა	პროცენტი	სულ 2021
ავსტრია	4,000.0	600.0	4,600.0
კუვეიტი	3,000.0	1,300.0	4,300.0
იაპონია	27,000.0	5,600.0	32,600.0
გერმანია	92,000.0	33,200.0	125,200.0
აშშ	8,000.0	1,100.0	9,100.0
სომხეთი	6,000.0	500.0	6,500.0
აზერბაიჯანი	4,000.0	500.0	4,500.0
ირანი	3,000.0	400.0	3,400.0
ყაზახეთი	14,000.0	6,500.0	20,500.0
ნიდერლანდები	1,000.0	93.0	1,093.0
რუსეთი	38,000.0	5,000.0	43,000.0
თურქეთი	8,000.0	1,100.0	9,100.0

კრედიტორები	ვალუბის დაფარვა	პროცენტი	სულ 2021
უკრაინა	150.0	3.0	153.0
უზბეკეთი	170.0	4.0	174.0
საფრანგეთი	67,000.0	9,800.0	76,800.0
ჩინეთი	1,000.0	0.0	1,000.0
IDA	242,680.0	34,700.0	277,380.0
IBRD	43,000.0	61,700.0	104,700.0
IFAD	6,000.0	1,400.0	7,400.0
EBRD	67,000.0	14,900.0	81,900.0
EIB	38,000.0	9,700.0	47,700.0
ADB	309,000.0	56,800.0	365,800.0
IMF	0.0	7,700.0	7,700.0
EU	0.0	2,000.0	2,000.0
CEB	0.0	100.0	100.0
AIIB	0.0	2,200.0	2,200.0
NEFCO	1,000.0	100.0	1,100.0
ევრობონდები	1,707,000.0	81,000.0	1,788,000.0
სულ	2,690,000.0	338,000.0	3,028,000.0

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრომ განახორციელა 6 და 12 თვიანი სახაზინო ვალდებულებების და 2, 5 და 10 წლიანი სახაზინო ობლიგაციების ემისია. 2021 წლის 31 მაისის მდგომარეობით სახაზინო ვალდებულებების და ობლიგაციების ბოლო აუქციონებზე დაფიქსირებულმა საშუალო შეწონილმა საპროცენტო განაკვეთებმა შეადგინა: 6 თვიანზე 8.5%, 12 თვიანზე 8.5%, 2 წლიანზე - 8.5%, 5 წლიანზე - 9.4%, 10 წლიანზე - 8.6%.

ფასიანი ქაღალდების გამოშვების შედეგად მთავრობის საშინაო ვალის ნაშთმა 2021 წლის 31 მაისის მდგომარეობით შეადგინა 5 809.0 მლნ ლარი (ფასიანი ქაღალდების დაუფარავი მოცულობა ნომინალებში - 5 777.6 მლნ ლარი და საბიუჯეტო ორგანიზაციების სესხის სახით არსებულ ნაშთი - 30.5 მლნ ლარი), აქედან 5 435.7 მლნ ლარი წარმოადგენს ნაშთს სახაზინო ვალდებულებების და ობლიგაციების ნაწილში, 342.8 მლნ ლარი - „ობლიგაცია სებ-სთვის და ღია ბაზრის ოპერაციებისათვის“ ნაწილში და საბიუჯეტო ორგანიზაციების სესხის სახით არსებულ ნაშთი - 30.5 მლნ ლარი.

**ფასიანი ქაღალდების დაუფარავი მოცულობა ნომინალებში ვადის და ტიპის მიხედვით და
საბიუჯეტო ორგანიზაციების სესხის სახით არსებული ვალის ნაშთი
2021 წლის 31 მაისის მდგომარეობით**

	ათასი ლარი
სულ	5,808,086.6
სახაზინო ფასიანი ქაღალდები	5,434,782.0
6 თვის ვადიანობის სახაზინო ვალდებულებები	65,000.0
12 თვის ვადიანობის სახაზინო ვალდებულებები	425,000.0
2 წლის ვადიანობის სახაზინო ობლიგაციები	1,290,000.0
5 წლის ვადიანობის სახაზინო ობლიგაციები	2,374,214.0
10 წლის ვადიანობის სახაზინო ობლიგაციები	1,280,568.0
სხვა ფასიანი ქაღალდები	342,846.0
ობლიგაცია სებ-სთვის	160,846.0
ობლიგაციები ღია ბაზრის ოპერაციებისთვის	182,000.0
საბიუჯეტო ორგანიზაციების სესხის სახით არსებული ვალის ნაშთი	30,458.6

2021 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის ცვლილების პროექტი ითვალისწინებს საშინაო ვალდებულებების მოსალოდნელ კლებას 1 700 000.0 ათასი ლარის ოდენობით, მათ შორის სახაზინო ვალდებულებების და სახაზინო ობლიგაციების ძირითადი თანხის დაფარვას - 1 660 000.0 ათასი ლარის ოდენობით და სახელმწიფო ობლიგაციების ძირითადი თანხის დაფარვას (სებ-ის მიმართ ვალი) – 40 000.0 ათასი ლარის ოდენობით, საქართველოს მთავრობის და საქართველოს ეროვნული ბანკის 2006 წლის 15 მაისის „საქართველოს მთავრობის საქართველოს ეროვნული ბანკისადმი დავალიანების დაფარვის ღონისძიებების შესახებ“ 2006 წლის 20 მარტის შეთანხმებაში ცვლილებების შეტანის თაობაზე“ შეთანხმების შესაბამისად.

2021 წლის განმავლობაში სახაზინო ვალდებულებებისა და სახაზინო ობლიგაციების გამოშვებით საშინაო ვალდებულებების წმინდა ზრდის საპროგნოზო მაჩვენებელი განისაზღვროს (- 150 000.0) ათასი ლარით.

2021 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის ცვლილების პროექტით განსაზღვრული საგარეო და საშინაო ვალის პარამეტრები უზრუნველყოფენ სახელმწიფო ვალის მდგრადობის შენარჩუნებას საშუალოვადიან პერიოდში.

სახელმწიფო საშინაო ვალდებულებების პროცენტის მომსახურებისათვის საქართველოს 2021 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის ცვლილების პროექტით გათვალისწინებულია 530 000.0 ათასი ლარი.

მთავრობის ვალის საპროგნოზო ზღვრული მოცულობა 2021 წლის ბოლოსთვის

კრედიტორი		ათასი ლარი საპროგნოზო ნაშთი (31.12.2021)
სულ მთავრობის საგარეო ვალის ზღვრული მოცულობა		24 824 826
მრავალმხრივი კრედიტორები		17 931 931
1	აზიის განვითარების ბანკი (ADB)	5 951 042
2	აზიის ინფრასტრუქტურის საინვესტიციო ბანკი (AIIB)	542 998
3	ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD)	781 962
4	ევროპის საინვესტიციო ბანკი (EIB)	2 687 892
5	ევროკავშირი (EU)	782 101
6	მსოფლიო ბანკი (WB)	6 380 390
7	სოფლის მეურნეობის განვითარების საერთაშორისო ფონდი (IFAD)	124 351
8	საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF)	661 434
9	ევროსაბჭოს განვითარების ბანკი (CEB)	11 457
10	სკანდინავიური გარემოს დაცვის საფინანსო კორპორაცია (NEFCO)	8 305
ორმხრივი კრედიტორები		5 313 686
1	სომხეთი	11 629
2	აზერბაიჯანი	13 183
3	ავსტრია	54 440
4	ჩინეთი	1 463
5	საფრანგეთი	1 924 364
6	გერმანია	2 469 794
7	ირანი	9 616
8	იაპონია	613 262

კრედიტორი		საპროგნოზო ნაშთი (31.12.2021)
9	ყაზახეთი	14 340
10	ქუვეითი	43 421
11	ნიდერლანდი	324
12	რუსეთი	90 110
13	თურქეთი	25 670
14	თურქმენეთი	665
15	უკრაინა	0
16	ამერიკის შეერთებული შტატები	41 406
17	უზბეკეთი	0
სხვა საგარეო ვალდებულებები		1 574 450
	ევრობონდი	1 574 450
სახელმწიფო გარანტიით აღებული კრედიტები		4 758
	გერმანია	4 758
საშინაო ვალის ზღვრული მოცულობა		5 983 297
1	საქართველოს ეროვნული ბანკისთვის განკუთვნილი ერთწლიანი, ყოველწლიურად განახლებადი სახელმწიფო ობლიგაციები	160 846
2	სხვადასხვა ვადის სახელმწიფო ობლიგაციები ღია ბაზრის ოპერაციებისთვის	152 000
3	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ვალდებულებები	242 451
4	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	5 400 000
5	საბიუჯეტო ორგანიზაციების სესხის სახით არსებული ვალი	28 000
სულ მთავრობის ვალის ზღვრული მოცულობა		30 808 123

შენიშვნა: გამოყენებულია 2021 წლის 28 ივნისის გაცვლითი კურსები.: 1 EUR = 3.7601 GEL; 1 SDR = 4.4995 GEL; 10 CNY = 4.8773 GEL; 100 JPY = 2.843 GEL; 1 KWD = 10.4615 GEL; 1 USD = 3.1489 GEL